

FATA CU CERBI SAU UN MANIFEST PENTRU SĂNĂTATEA PICTURII

Luiza Barcan

Pictura nu este un simplu element cosmetic mărturisește Anca Berzunțeanu, foarte tânăra autoare a expoziției intitulată Și dacă se poate să se asorteze cu canapeaua. Autoarea, născută la Onești în 1978, este acum studentă în ultimul an la Universitatea de Arte, clasa profesorului Vladimir Zamfirescu.

Neconvențional și nonconformist, discursul plastic al Ancăi Berzunțeanu se fundamentează pe experiența personală, constituindu-se într-un comentariu parodic al realității imediate. Anca a lucrat într-un magazin unde se înrămau tablouri și se vindea pictură. Clienții veneau să caute acolo ceva pictat (reproducere sau original) care "să se asorteze" cu canapeaua, fotoliile, covorul etc. Întristată de condiția actuală a picturii, tânăra artistă s-a decis să contribuie prin demersul ei la însănătoșirea mentalităților, la (re)formarea gustului. Astfel că expoziția, deși a stat sub semnul umorului, a transmis un mesaj neliniștitor.

De la bun început, tânăra artistă știe exact ce vrea. Mai presus de orice, ea crede în puterea picturii de a se salva de urîtenie și deriziune și de a redeveni o artă majoră, prețuită la adevărata ei valoare. Tot atât de bine, autoarea expoziției a intuit că "leacul" se află în mâinile, mintea și sufletul pictorului.

Recunoaștem în clienții magazinului (unde s-a consumat o scurtă perioadă din biografia Ancăi Berzunțeanu) a doua sau poate chiar a treia generație de cetățeni strămutați forțat de la țară la bloc în "epoca de aur". Amintirea tulbură a obiectelor tradiționale din casele bunicilor și străbunicilor de la țară (vag întipărită în mentalul colectiv al locuitorilor din cartierele-dormitor) s-a suprapus subculturii vizuale citadine, ducând la apariția în serie mare a carpetelor-kitsch cu răpiri din serai și cerbi bând apă la izvor. O spoială de cultură și puțin snobism de cartier, iată ingredientele noii viziuni despre decorarea locuinței. De aici a decurs firesc, dacă se poate spune așa, nevoia consumatorului de "a-și asorta" tablourile de pe pereți cu canapeaua, covorul sau carpeta de pe care ochi lăcrimoși de căprioară, ridicând capul din apa izvorului, ne țintuiesc dojenitor când intrăm în sufrageriile de bloc.

Anca Berzunțeanu selectează acest motiv, al căprioarei care se adapă sau al trofeului de cerb prezent și el în multe locuințe pe verticală, transformându-l în pretext al picturii ei din ultima perioadă. Cu mult umor, artista se autointitulează Fata cu cerbi, descătușând astfel puterile vindecătoare ale răsului.

Expoziția a fost gândită scenografic. Pânze neînramate, hârtie sau cartoane pictate (cu cerbi, căprioare sau trofee vânătoarești) au decorat ca un tapet pereții galeriei. Pentru reușita gestului anamnetic, artista a expus un covor țărănesc vechi, care, probabil nu întâmplător, i-a atras irezistibil pe vizitatorii galeriei. E cea mai bună dovadă că măcar nostalgia după autentic persistă.

Compozițiile Ancăi Berzunțeanu pun în dialog, pe aceeași suprafață pictată, motivele decorative tradiționale, de pe covoarele sau scoarțele țărănești, cu motivele kitsch. Îndrăzneala paralelismului produce un benefic șoc vizual. Artista **ne arată**, la propriu, adică ne obligă să vedem ce e adevăr și ce e iluzie în pictura și în concepția despre înfrumusețarea spațiului locuit. Registrele dedicate motivelor tradiționale autentice sunt tratate cu minuție, cu grijă pentru armonia detaliilor și a culorilor. Cele dedicate cerbilor, plasați adesea pe un fundal încărcat decorativ, sunt mai schematice, mai derizorii, lăsând loc interpretărilor și unei vindecătoare ironii.

La vernisaj, Anca Berzunțeanu a înscenat chiar o mică provocare ce i-a lăsat cvasinedumeriți pe spectatori. L-a invitat pe bătrânul fotograf, cu căprioara împăiată, care face poze la comandă în Cișmigiu și le-a propus celor prezenți să se fotografieze. Majoritatea au fost reticenți. Probabil i-a inhibat locul. Ceea ce e firesc în parc, devine ridicol într-un spațiu dedicat gesturilor culturale. Poate acesta e semnul că începem să ne ferim de cerbi și căprioare pictate sau împăiate. Poate că începem să ne ferim de copii ale copiilor și să tânjim după originale. În fond asta a și urmărit expoziția Ancăi Berzunțeanu. Să ne amintească de rolul picturii adevărate care nu este niciodată o copie, în ciuda tuturor aparențelor. Oricum, pentru a-și atinge țelul, artista mai are mult de trudit. Dar fiindcă o face cu pasiune, sigur nu-i va fi greu.